

Революція Гідності – перший переможний бій цієї війни

ВИСТОЯЛИ МАЙДАН – ПЕРЕМОЖЕМО У ВІЙНІ!

День Гідності та Свободи українці проголошували двічі – вийшовши на майдан Незалежності у 2004-му і організувавши Помаранчеву революцію, і у 2013–2014, відновлюючи своє право на гідність та незалежність, утверджуючи своє прагнення бути у європейській спільноті, жити за принципами демократичного, правового – цивілізованого – світу.

Помаранчева революція стала першим рішучим «Ні» Москві на всі її зусилля перетворити незалежну Україну на свою колонію. Проте тоді, в радісній ейфорії перемоги українського народу над злочинною проросійською владою, все ще видавалося можливим мирне співіснування двох держав – Російської Федерації та України, а вся подальша політична та інформаційна агресія сприймалася суспільством як тимчасовість, яка промине в процесі демократизації росії.

Революція Гідності стала не просто переломним історичним моментом для України, вона стала подією, яка змінила світ. Гідність і стійкість українців, проявлена упродовж трьох зимових місяців, їх прагнення справедливості та свободи, була сильнішою за весь насильницький апарат тогочасної злочинної влади. Сильнішою за кийки, кулі, гранати, отруйні гази та потужну машину дискредитації і дезінформації, які надсилала Росія, щоб знищити беззбройний протест.

Революція Гідності показала сучасним українцям справжню ціну їхньої свободи. Але і те, що ціна несвободи завжди вища.

Революція Гідності навчила наше покоління боротися, вона продовжила пантеон наших борців. Вона дала наснагу до боротьби наступним героям цієї війни. Революція Гідності показала нам, всьому світу, силу нашої стійкості, єдності, свободолюбності. Революція Гідності навчила нас боротися до перемоги.

Ключова теза цього річного відзначення дня Гідності і Свободи: «Революція Гідності – перший переможний бій цієї війни».

Гасло, яке пропонуємо:

ВИСТОЯЛИ НА МАЙДАНИ – ПЕРЕМОЖЕМО У ВІЙНІ!

Майдан гідних, війна вільних

Від самого початку заснування Дня Гідності та Свободи у 2014 році українці відзначають цю дату в умовах війни. Бойові дії йшли на сході, саме там українська армія захищала найвищі цінності, відстоювані на Майданах, саме там ризик втрати цих цінностей усвідомлювався з особливою гостротою. У лютому цього року полем битви за свободу нації та незалежність стала вся Україна. Повномасштабна агресія росії проти України перетворила нашу державу на своєрідний Майдан з його базовими принципами самоорганізації, консолідації, взаємодопомоги та безстрашності. Війна змусила нас активніше переосмислювати наше минуле, глибше відчувати й усвідомлювати важливість тих ціннісних орієнтирів, що їх чітко та відкрито задекларували Майдани.

Історія

Вже не вперше в історії України прагнення її народу жити у вільній незалежній державі наштовхується на лютий опір з боку росії, яка упродовж століть знищувала нашу країну, заперечуючи окремішність її народу, її історії, її мови, її традицій.

Вже не вперше українці, які виходили на Майдани – Софійський у 1917–1918 роках та Незалежності у 2013–2014 роках – змушені брати в руки зброю, щоби чинити опір оскаженілому північному сусідові, під маскою так званого «старшого брата» якого заховалося обличчя найлютішого ворога, що прагне нашого знищення.

Український фронтір не одне століття формував нашу свідомість, впливав на нашу історію та культуру та врешті-решт позначився на формах нашого спротиву: ми самі не помічаємо, коли наші майдани стають визвольною війною, і де той рубікон, перейшовши який ми починаємо захищати не лише наші права, а й нашу землю та наше життя – як індивідумів, так і нації.

20 лютого 2014 року під час Революції Гідності у середмісті Києва силовики розстрілювали протестувальників, які майже три місяці відстоювали на Майдані європейське майбутнє України, власну гідність і свободу.

20 лютого 2014 року – саме цю дату кремлівські керманичі викарбували на російській медалі «За повернення Криму».

Того дня і в наступні за ним Україна оплакувала Героїв Небесної Сотні. І не одразу усвідомила, що війна, яка прийшла у січні-лютому 2014 року на вулиці Києва, невдовзі охопить південь і схід, а вісім років по тому – 24 лютого 2022 року – всю Україну.

Українці ще не встигли осмислити феномен Майдану, а у кремлі вже були переконані, що він несе екзистенційну загрозу як відродженому путіним тоталітарному режимові, так і хворобливим маренням російського

президента ліквідувати наслідки найбільшої, на його думку, геополітичної катастрофи XX століття, якою став розпад советського союзу.

Події в Україні кінця XX століття дійсно багато в чому визначили майбутнє імперії зла. У жовтні 1990 року у Києві відбувся перший Майдан, студентський, що пізніше отримав назву Революція на граніті. Однією з вимог протестувальників було непідписання нового союзного договору, що мав би продовжити життя агонізуючого СРСР. Ця акція стала одним із важливих чинників проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року.

Небезпечним сигналом для російського диктатора стала Помаранчева революція 2004 року. Другий Майдан продемонстрував готовність громадян України захищати своє право вибору. Це суттєво відрізняло Україну від частини колишніх советських республік, в яких відбувалося демонтування демократії та розбудова авторитарних режимів.

Революція Гідності, яка починалася з євроінтеграційних вимог, стала черговим етапом утвердження України як незалежної держави. Ці протести стали найбільш голосною та чітко сформульованою заявою українців про свої цінності – гідність, свободу, незалежність, демократію.

Кожен Майдан ставав кроком на шляху до здобуття справжньої незалежності. Але водночас був результатом незасвоєних уроків попередніх Майданів і неусвідомлення значною частиною населення тих загроз, які становила рф.

Майдани та нинішню війну єднає глибинна природа цих суспільно-політичних феноменів, які водночас є результатом поступу та каталізатором подальших змін в Україні та які найяскравіше проявилися у поняттях: «суспільство», «герої», «вороги», «трансформація», «культура», «свобода».

Суспільство

Унікальна самоорганізація та консолідованість суспільства є найбільш яскравим феноменом Майданів.

Самоорганізація та згуртованість людей стала одним із тих вирішальних чинників, який завадив російським окупантам «взяти Київ за три дні».

Герої

Герой України генерал-майор Ігор Гордійчук назвав Небесну Сотню першими героями російсько-української війни, які прорвали московську блокаду. Саме з Майдану йшли боронити східні українські землі перші добровольчі підрозділи у 2014 році. У лавах ЗСУ б'ються сьогодні й майданівці. Чимало з тих, хто пройшов вогонь Майдану, на жаль, загинув, захищаючи Донецьк, Маріуполь, Київ, Харків, Чернігів, інші українські міста і села...

Питання вшанування пам'яті героїв Майдану та російсько-української війни спричинило певний зсув свідомості: українці зрозуміли, що мають пантеон своїх – національних – героїв, що сучасні герої не мають лише тися

невідомими і що героями можуть бути не лише загиблі, а й ті, хто не зраджує себе і чинить опір ворогу.

Ворог

Енн Епплбаум, авторка книг «Гулаг» та «Червоний голод: сталінська війна проти України», називає росію державою, яка «сприймає себе настільки вищою від сусідів... що вважає, ніби має право стерти їх з лиця землі, з карти світу, знищувати їх за власним бажанням, вбивати їхнє мирне населення – а не лише солдатів. Ідеологія, яка дає їм виправдання для таких дій, – різновид імперіалізму».

З часів Помаранчевої революції росія, просуваючи ідею про українців на Майдані як ворогів російському режимові та народові, формувала в головах росіян образ оскажених фашистів, які загрожують самій росії. Пропагандистська машина рф призвела до абсолютного викривлення світосприйняття, де абсурдні та злочинні твердження сприймаються як догмат і виправдовують найстрашніші злочини.

Трансформація

Всупереч наріканням українців на повільні зміни у державі, особливо якщо йшлося про добробут, наше суспільство пережило більш значущі трансформації, результат яких проявився лише в останні роки. Йдеться передусім про формування українців як політичної нації та поступові зміну ціннісних орієнтирів і усвідомлення важливості таких категорій, як свобода, гідність, мова, історія, культура, громадянське суспільство.

Водночас від часів Революції Гідності українці почали впливати на Європу та весь демократичний світ. Вже тоді європейські інтелектуали вказували на парадокс, що Майдан, який почався з євроінтеграційних гасел, відбувався у деякій суперечності з західним мейнстримом. Зокрема, французька письменниця та журналістка Галя Акерман зазначала, що у багатьох європейських країнах цінності безпеки стоять вище від демократичних.

Певний час після Майдану західний світ стояв осторонь подій, що відбувалися в Україні. Лише російсько-українська війна в її гострій фазі, що почалася 24 лютого 2022 року, і, передусім той спротив, який чинять як українські військові, так і цивільне населення, змусили демократичні суспільства та уряди усвідомити важливість України для подальшого майбутнього Європи.

Культура

Упродовж століть росія нищила будь-які прояви українського життя, перетворюючи українців на малоросів. З початку повномасштабної агресії російські окупанти ведуть неприховану війну проти української культури.

Пограбування та обстріли музеїв, знищення та пошкодження пам'ятників, пов'язаних з національними діячами або національною історією – все це є свідченням того, що йдеться про війну двох цивілізацій, двох культур.

Але культура – це не лише пам'ятки та предмети мистецтва, це певні моделі поведінки, ідеали та цінності. Це те, без чого нація не може відбутися та усвідомити себе як нація. За людські та суспільні цінності люди виходили на Майдани. І саме останній Майдан, який вибухнув неймовірною творчою енергією, дав поштовх до глибшого усвідомлення того, що наші культурні надбання є невід'ємною складовою нашої ідентичності. Що українці – народ, який прагне творити, а не знищувати. І це відрізняє нас від ворога, який прагнучи знищити створене та пережите нашими предками сподівається знищити нас як націю.

Свобода

У 2017 році віце-президент Українського центру міжнародного ПЕН-клубу Микола Рябчук заявив: «Українці від росіян відрізняються любов'ю до свободи».

Останні десятиліття нашої історії це довели. Свобода та гідність були тими цінностями, за які виходили і гинули люди на Майдані. Свободу та гідність сьогодні захищають і проявляють українські воїни та цивільні громадяни.

Віримо, що переможний дух – дух Свободи, ті чесноти та цінності, які загартовувалися на Майданах, приведуть Україну до перемоги.